

[Hauch.]

hørte til under en Folkerepræsentation, og det lader sig ogsaa let udrede historisk, hvorfor man har disse tingvalgte Medlemmer; de indførtes jo i Tilknytning til den Grundlov, som vi tidligere havde, og som vi ændrede i 1915. Men at det i særlig Grad skulde øge Vælgernes Interesse for det nye Grundlovsforslag, at Tallet paa ikke kredsvalgte Medlemmer forøges meget væsentligt ved Sættelsen af det nye Rigssting, kan jeg ikke tro. Og hvordan vælges saa disse Medlemmer? De udpeges af Partigrupperne. Den individuelle, den direkte Indflydelse, som Vælgeren har haft ogsaa ved de indirekte Valg, tager man i Virkeligheden fra ham ved den nye Ordning. Dertil kommer, at den Lejlighed, som Vælgeren vilde have til at gøre sin Indflydelse gældende ved selvstændige Valg to Gange i Stedet for een, ganske utvivlsomt vilde tiltale adskillige Vælgere. Det nye Rigssting kommer jo til at indeholde et meget væsentligt Tal af Medlemmer, som Vælgerne ikke har nogen direkte, ja, næsten ikke engang nogen indirekte Indflydelse paa Udpegningen af; thi det er klart, at Partiledelserne her er i Stand til at øve en meget væsentlig Indflydelse. Naar man f. Eks. ser paa, hvad der er foregaaet under Forhandlingerne om Grundloven inden for Det konservative Folkeparti, saa kan det ikke være skjult for nogen, at en enkelt Mand har udøvet en ganske overmægtig Indflydelse i sin Gruppe. Det er jo ikke historisk skjult for nogen, hvordan Begyndelsen var, og hvordan Udviklingen senere blev. Jeg vil gerne spørge Det konservative Folkepartis Medlemmer, uden at jeg i og for sig kræver et Svar, om de efter det, der er gaaet forud, tror, at de konservative Vælgere i al Almindelighed vil faa saa forfærdelig megen Indflydelse paa Sættelsen af den nye Rigsliste. Jeg tror det i hvert Fald ikke. Derfor forstaar jeg ogsaa meget vel den Modstand, der her er rejst fra Det konservative Folkepartis Side.

Hvad angaar det almindelige politiske Arbejde, vil Arbejdsformen, dersom den nye Grundlov vedtages ved Folkeafstemningen, hvad jeg altsaa ikke tror og haaber, jo blive mærkelig. Det vil blive een Forvirring. Man vil ikke vide noget om, hvor Sagerne er, og det vil i hvert enkelt Tilfælde være overladt til Regeringen at tage Beslutning om, hvordan Sagerne skal behandles. Er det ene Ting efter Regeringens Mening ikke rigtig artig, kan Sagerne tages fra det og indbringes for den samlede Rigsdag.

Er der mon nogen i denne Sal, som er vant til at have med parlamentarisk Arbejde at gøre, der tror, at en Ordning som den, der her er Tale om at gennemføre, sikrer det saglige Arbejdes rolige Udvikling i den kommende Rigsdag? Dersom man vil tænke Sagen igennem, er der næppe mange, der, naar dette Tankearbejde er tilendebragt, vil sige, at de har bevaret deres Tro paa den foreslaaede Ordningens Hensigtsmæssighed. Man vil blive nødt til at erkende, at der kommer en Usikkerhed, en Vaklen med Hensyn til hele den saglige politiske Indsats, som vi har været lykkeligt fri for under den hidtidige Forfatning, og som vi ogsaa vilde være blevet fri for, dersom man havde fulgt det af Venstre i det høje Folketing forelagte Forfatningsforslag.

Jeg tror, jeg tør sige — man turde maaske ikke sige det samme, hvis man stod i det høje Folketing —, at der eksisterer ikke i denne Sal et eneste Medlem, som ikke ønsker det parlamentariske Folkestyre styrket og bevaret. Men dersom man ønsker det, hvorfor har man saa lavet en Forfatning som den, der her ligger paa vort Bord, en Forfatning, som vil fortynde Mulighederne for Folkestyrets Bevarelse her i Landet, og som i Virkeligheden vil bidrage til at skabe vanskelige Vilkaar for den parlamentariske Udvikling i Fremtiden. Man har ikke villet lægge Øret til, naar Talen var om de mange Partier, som efterhaanden opstaar ogsaa herhjemme, og man har ikke villet tage en Forhandling op om en saa gennemgribende Ændring af det foreliggende Grundlovsforslag, at man har villet tage dette Spørgsmaal med i Betragtning.

Jeg haaber, at Vælgerbefolkningens sunde Sans, dens Interesse for det parlamentariske Styres Bevarelse og for et stærkt underbygget Folkestyre vil sejre, saa at Vælgerne ved denne Folkeafstemning, hvor de staar ganske frit over for et fuldstændig enkelt Spørgsmaal og blot skal svare ja eller nej, vil sige, naar de bliver gjort bekendt med, hvordan dette Forslag vil komme til at virke: Ja, vi kunde maaske godt tænke os Ændringer i den gældende Forfatning — det kan vi nemlig ogsaa fra Venstres Side, og det kan det konservative Flertal i det høje Landsting ligeledes, saa meget har vi været inde paa Livet af hinanden i Udvalget, at vi ved det —, men vi er fuldt og fast overbevist om, at det vil være forstandigere at vente, indtil Rigsdagen i Enighed kan foretage de Ændringer, som her er fornødne, fremfor at fremtvinge en Grundlov mod praktisk talt Halvdelen